

Ügyszám: NAIH/2015/1509/3/J
Ügyintéző: dr. Bíró János

Melléklet!

Dr. Salgó László Péter úr részére
helyettes államtitkár

Igazságügyi Minisztérium

Budapest

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

Köszönöm, hogy a közelmúltban lehetőséget biztosított az információszabadságról és az információs önrendelkezési jogról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) módosítására irányuló NAIH javaslatok szóbeli egyeztetésére, melyet hasznosnak és eredményesnek tartok. A megbeszélésén elhangzottaknak megfelelően mellékelten küldöm a következőket:

- 1. számú melléklet: egy NAIH háttéranyag, amely az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során Strasbourghban, 1981. január 28-án kelt Egyezmény biometrikus adatokat érintő reformelképzeléseinek lényegét vázolja.
- 2. számú melléklet: minthogy a megbeszélésen szóba került az, hogy célszerű lenne megvizsgálni az Alkotmánybíróság által kimunkált joggyakorlat újabb, a minősített adatok szabályozására vonatkozó alkotmányossági követelményeinek (elsősorban a 29/2014. (IX. 30.) AB határozatban foglaltaknak) Mavtv.-be való beépíthetőségét, mellékelten elküldöm a Hatóságunk által hasonló tárgyban kiadott jelentés szövegét.
- 3. számú melléklet: a titokfelügyeleti eljárással kapcsolatban az Alkotmánybíróság által meghatározott követelményeknek való megfelelés jelentős munkateher növekedéssel fog jární a Hatóságunknál, amely a személyi állomány bővítését és a többletfeladatok ellátásának költségvetési finanszírozását teszi szükségessé. Erre vonatkozóan az előzetes kalkulációnkat a mellékelt tábla tartalmazza. A táblázatban az illetményadatok meghatározásánál figyelembe vettük, hogy a NAIH munkatársak 80%-os illetménykiegészítésére vonatkozó korábbi javaslatunk elfogadására nem adottak a feltételek. Ugyanakkor javasoljuk, hogy az illetményalap 150-250%-át kitevő pótlékra legyenek jogosultak a személyi állomány azon tagjai, akik részt vesznek a minősített adatot érintő eljárások vitelében. Ezt az indokolja, hogy a Hatóság ezen eljárásai esetenként Magyarország leginkább védendő titkaira vonatkoznak, amelyek kezelése, szakszerű felhasználása speciális szakértelmet igényel, különleges felelősséggel jár együtt és a munkatársak magánéletére is kiterjedő nemzetbiztonsági ellenőrzést tesz szükségessé. (A pótlék bevezetése az Infotv. kiegészítését igényli. A mellékelt táblázat illetményadatai a javasolt pótlékot már tartalmazzák.)
- 4. számú melléklet: az adatvédelmi nyilvántartás egyszerűsítésére vonatkozó modelljavaslat.

A megbeszélésen szóba került, hogy módosítandó a Hatóság adatvédelmi hatósági határozatai nyilvánosságra hozatalának szabályozása. Véleményünk szerint azt, hogy a Hatóság elrendelheti határozatának – azonosító adatokkal való - nyilvánosságra hozatalát/közzétételét, nem célszerű feltételhez kötni, hanem fenn kellene tartani a szabad mérlegelés lehetőségét a NAIH számára. Ennek indoka az, hogy a jelenleg hatályos szabály (Infotv. 61. § (2) bekezdés) olyan fogalmakat tartalmaz – pl. az adatvédelem érdekei, nagyobb számú érintett jogvédelme – , amelyek nehezen értelmezhetőek, nincs valódi normatív tartalmuk, továbbá felesleges megkötést jelentenek. Ugyanakkor indokoltnak tartom, hogy a törvény meghatározzon olyan esetkört, amikor a határozatnak kötelező a közzététele: széles érintetti kör, közfeladat ellátása, súlyos jogsérelem. Egy ilyen szabályozás eredményeképp tehát a NAIH minden határozatát közzéteheti saját döntése alapján, de bizonyos határozatok közzététele pedig kötelező lenne. A másik lehetséges megoldási mód az Infotv. azon előírása lehet, hogy a NAIH-nak valamennyi határozatát – azonosító adatokkal - közzé kell tennie. Ennek indoka maga az információszabadság, illetve az, hogy más hatóságok szabályozásában is legtöbbször ez a megoldás található, tekintettel a Ket. 80/A. §-ára is, mely szintén a határozatok kötelező közzétételéről rendelkezik.

A megbeszélésen nem esett róla szó, ezért utólag szeretnék jelezni még egy észrevételt:

A gyakorlatban problémát okoz a Ket. 94. § (2) e/ pontjának és a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (Kkv tv.) 12/A. §-ának, valamint az Infotv. 38. § (2) bekezdésének értelmezése illetve alkalmazása. Ezért javasolt annak kimondása az Infotv.-ben, hogy a NAIH-nak az autonóm államigazgatási szerv státusza következtében nem kell alkalmaznia a Kkv tv.-t. A NAIH nem végez a Ket. VI. fejezete szerinti hatósági ellenőrzéseket, mivel erre nincs felhatalmazva és nincsenek ennek részletszabályai, hanem a NAIH az Infotv. szerinti ellenőrzési feladatot látja el, melynek speciális előzménye a vizsgálati eljárás lehet. A NAIH a helyszíni vizsgálatok során megállapítást nem tesz, jogsértést nem állapít meg, mivel ezek a helyszíni szemlék a tényállás tisztázását szolgálják. Az adatvédelmi hatósági eljárás befejeztével, a határozatban szerepelnek megállapítások. Tehát a hivatkozott jogszabályok által megjelölt ellenőrzésekkel szemben a NAIH eljárása nem a jogsértés megállapítása esetén indul, hanem a jogsértés gyanúja esetén, és magát a jogsértést – ha beigazolódik - csak az eljárást lezáró határozat tartalmazza. Emiatt a Ket. és a Kkv tv. ellenőrzési szabályozásának a NAIH általi végrehajtása nem megoldott.

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr, ha a fentiekkel kapcsolatban, vagy általában az Infotv. módosítása ügyében további kiegészítést, pontosítást, egyeztetést tartanak szükségesnek, úgy arra munkatársaimmal együtt állunk rendelkezésre.

Budapest, 2015. április „ 10 ”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
egyetemi tanár

Postabiztosítvány
2015. ÁPR 15. EHA
(+ melléklet)

Vázlat az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során Strasbourgban, 1981. január 28-án kelt Egyezmény biometrikus adatokat érintő reformelképzeléseiről

- Biometrikus adat: olyan (általában) különleges adat, amely különleges technikai eljárással képeznek, és amelyet egy személy fizikai, biológiai és/vagy pszichológiai sajátosságaiból képeznek és amely lehetővé teszi a személy beazonosítását, személyazonosságának megállapítását.
- Biometrikus adatot csak a személyazonosság megállapítására lehet használni. Abban az esetben, ha a biometrikus adat képes arra (bármilyen módon) hogy a személy személyazonosságát meghatározza, vagy a beazonosítást lehetővé tegye, akkor különleges adatnak minősül (tehát ha a számsort össze lehet kapcsolni bárhogyan a fizikai, biológiai és/vagy pszichológiai sajátosságokra utaló adattal)
- A fénykép (2d) nem esik automatikusan a biometrikus adat fogalma alá, csak akkor, ha azt a különleges technikai eljárással készítették (tehát nem a szokásos fotó, nyomtatás, ragasztás, hanem digitálisan rögzített markerek, pontok, amelyek kiadják a személy egyedi vonásait) és alkalmas a személy beazonosítására és/vagy személyazonosságának megállapítására
- Minden esetben azonban, ha az adat (legyen biometrikus, vagy sem) következtetni enged a személy faji jellegére, egészségügyi információkra, stb. különleges adatnak minősül.
- Ezen túl csak alapelvi szinten, addicionális garanciák inkorporálását írja elő az Egyezmény a különleges adatokra (így a biometrikus adatok nagy részére is), mint:
 - o megerősített védelem megfelelő garanciák által, amelyek kiegészítik (hozzáadódnak) az Egyezmény által előírt védelemhez
 - o minden olyan esetben, amelyben felmerül annak veszélye, hogy a személy legintimebb szféráját érinti az adatkezelés, vagy diszkriminációt valósíthat meg
 - o a garanciáknak összhangban kell lenniük a veszély mértékével (egyedi, vagy kumulatív módon)
 - o ezek meghatározásához több tényezőt is figyelembe kell venni (informált beleegyezés módozatai, megléte, speciális törvényi rendelkezések, kivételek, az adatkezelés célja, titokvédelmi megfontolások, stb.) és ajánlott a hatástanulmány elvégzése mindehhez
 - o Figyelemmel kell lenni arra is, hogy az adatkezelés kontextusán kívüli veszélytől is védeni kell a személyes adatokat (pl.: genetikai adatok, bűnügyi adatok, büntetőeljárás és/vagy bűnügyi adatcsere során keletkezett adatok)
 - o Szintén védeni kell a személyes adatokat attól, hogy az általuk hordozott információ se sértse akár ténylegesen, akár potenciálisan a személy emberi jogait (pl.: név, mint személyes adat - név nem sért emberi jogot, ha pl.: bérelszámoláson szerepel, de ha olyan környezetben szerepel, amely az etnikai származásra, vallásra, nyelvi ismeretekre, egészségügyi állapotra, stb. enged következtetni, akkor már különleges adatnak minősül és itt már szükséges a speciális, alap védelmen felüli védelem, hiszen fennáll a sérelem veszélye)
 - o statisztikai célból történő kezelésük is csak úgy lehetséges, ha az adatokat véglegesen beazonosíthatatlanná tették (+szükséges idő, mérték, stb.)

2. számú melléklet a NAIH/2015/1509/3/J számú irathoz

Jelentés

a közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságának minősítéssel történő korlátozásáról

Egy állampolgár amiatt fordult a Hatósághoz, mert a Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) vezetőinek hivatali elérhetőségeire vonatkozó közérdekű adatigényét a KKM elutasította, és e döntését azzal indokolta, hogy a kért adatok „Titkos!” minősítési szintű adatok.

A Hatóság vizsgálata megállapította, hogy az adatigénylő által kért adatok közérdekből nyilvános adatok, ugyanis a minisztérium vezetői közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személyek. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 26.§ (2) bekezdése szerint közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. A közérdekből nyilvános személyes adatok honlapon történő közzétételére az Infotv. 1. melléklet és a közfeladatot ellátó személy jogállására vonatkozó külön törvény rendelkezései irányadóak.

A KKM közfeladatot ellátó szerv, melyet az Infotv. IV. Fejezet 23. és 24. címei alatt meghatározottak szerint elektronikus közzétételi kötelezettség terhel. Az Infotv. 33. § (1) bekezdése szerint az Infotv. alapján kötelezően közzéteendő közérdekű adatokat internetes honlapon, digitális formában, bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, kinyomtatható és részleteiben is adatvesztés és -torzulás nélkül kimásolható módon, a betekintés, a letöltés, a nyomtatás, a kimásolás és a hálózati adatátvitel szempontjából is díjmentesen kell hozzáférhetővé tenni (a továbbiakban: elektronikus közzététel). A közzétett adatok megismerése személyes adatok közléséhez nem köthető.

Az Infotv. 1. melléklet I. rész 3. pontja szerint honlapon közzéteendő a közfeladatot ellátó szerv vezetőinek és az egyes szervezeti egységek vezetőinek neve, beosztása, elérhetősége. Az adatok a változásokat követően azonnal frissítendőek és az előző állapot törlendő.

A vizsgálat során azt kellett tisztázni, hogy jogszerűen járt-e el a KKM, amikor a minisztérium vezetőire vonatkozó közérdekből nyilvános adatokat nem tette közzé, hanem ehelyett "Titkos!" minősítési szintű adattá minősítette azokat, majd ez alapján elutasította az adatok megismerésére vonatkozó adatigényét.

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése szerint a közfeladatot ellátó szervezeteknek lehetővé kell tenniük, hogy a kezelésükben lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot - az Infotv.-ben meghatározott kivételekkel - erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse. Az Infotv. 28. § (1)

bekezdése szerint a közérdekű adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújthat be. A közérdekből nyilvános adatok megismerésére a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Az Infotv. 27. § (1) bekezdése szerint a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat nem ismerhető meg, ha az a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adat.

Az idézett szabályok alapján a közérdekből nyilvános adatok megismerésére, valamint az adat minősítése esetén a megismerés korlátozására ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a közérdekű adatok esetében. Ha a közérdekből nyilvános adat minősített, akkor az nem ismerhető meg. De a megismerés korlátozására csak akkor kerülhet sor, ha a közérdekből nyilvános adatot jogszerűen minősítették. Ezért meg kell válaszolni azt az előkérdést, hogy minősíthető-e a közérdekből nyilvános adat.

Azt, hogy mely adat minősíthető, a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (Mavtv.) határozza meg. A Mavtv. 3. § 1. pont a) alpontja szerint a nemzeti minősített adat

„a minősítéssel védhető közérdekek körébe tartozó, a minősítési jelölést az e törvényben, valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályokban meghatározott formai követelményeknek megfelelően tartalmazó olyan adat, amelyről - a megjelenési formájától függetlenül - a minősítő a minősítési eljárás során megállapította, hogy az érvényességi időn belüli nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése, módosítása vagy felhasználása, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, valamint az arra jogosult részére hozzáférhetetlenné tétele a minősítéssel védhető közérdekek közül bármelyiket közvetlenül sérti vagy veszélyezteti (a továbbiakban együtt: károsítja), és tartalmára tekintettel annak nyilvánosságát és megismerhetőségét a minősítés keretében korlátozza”.

A Mavtv. a továbbiakban is következetesen "adat"-nak nevezi a minősítés tárgyát. Az "adat" kifejezés olyan gyűjtőfogalom, amelybe a "személyes adat", a "közérdekű adat" és a "közérdekből nyilvános adat" egyaránt beleérthető. Ezért formális logikai-nyelvtani értelmezéssel csak annyi állapítható meg, hogy a hatályos Mavtv. nem zárja ki a közérdekből nyilvános adat nemzeti minősített adattá minősítését.

Ezen a ponton indokolt visszatekinteni arra, hogy miként rendezte a korábbi titokszabályozás a közérdekből nyilvános adatok és a minősített adat viszonyát. A Mavtv.-t megelőzően az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény (Ttv.) volt hatályban. A Ttv. szabályozási rendszerében csak előre meghatározott adatfajták körébe tartozó adatot lehetett minősíteni. Az akkori titokszabályozás két fő titokkategóriát ismert, az államtitkot és szolgálati titkot. Az államtitokká minősíthető adatfajták listáját a Ttv. melléklete határozta meg (államtitokkörü lista). A szolgálati titokkörü listák meghatározása és közzététele pedig a minősítők jogkörébe tartozott.

A Ttv. elhatárolta egymástól a közérdekből nyilvános adatokat és a minősíthető adatokat. Ez úgy volt lehetséges, hogy az államtitokkörü jegyzékben nem szerepelt közérdekből nyilvános adatot tartalmazó adatfajta, ezért fel sem merülhetett, hogy közérdekből nyilvános adatot államtitokká

lehessen minősíteni. A szolgálati titok esetében másként történt az elhatárolás: a Ttv. 4. § (2) bekezdése tiltotta a közzéteendő adatok szolgálati titokká minősítését. A szolgálati titokkörü jegyzéket csak az adatvédelmi biztos véleményének kikérésével lehetett megállapítani. E szabályok összességükben kizárták a közérdekből nyilvános adatok minősítését.

A Mavtv. - mint fentebb rámutattunk – nem zárja ki kifejezetten a közérdekből nyilvános adatok minősítését, ezért fel kell tenni azt a kérdést, hogy ténylegesen változott-e a jogi helyzet a közérdekből nyilvános adatok minősíthetőségét illetően akkor, amikor a Mavtv. hatályba lépett?

Előzetesen az az általános megállapítás tehető, hogy a Mavtv. hatályba lépése előtti időszakban nem történt olyan, a társadalmat vagy az állam működését érintő változás, ami miatt a törvényalkotónak változtatnia kellett volna az információs alapjogok és a minősítés alapjául szolgáló államérdekek viszonyának szabályozásán, ezért nem volt szükségszerű olyan titokszabályozást hatályba léptetni, amely a minősítés lehetővé tételével eszközt ad a közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságának korlátozására. Ugyanez igaz a jogértelmezés kereteire is: nem történt olyan alkotmányos változás, ami miatt a közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságára vonatkozó szabályokat a korábbiaktól eltérően megszorítóan kellene értelmezni.

Ennél pontosabb válasz a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog korlátozására vonatkozó jogszabályok értelmezésével adható.

(A közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása)

Az Infotv. 3. § 5 pontja szerint a közérdekű adat:

„az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat;

A közérdekű adat törvényi meghatározása kezdettől, az első adatvédelmi törvény (a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény [Avtv.]) hatályba lépése óta egészen mostanáig végső soron azt az elvet tükrözi, amelyet az Alkotmánybíróság 32/1992. (V. 29.) AB határozatának indoklása fektetett le:

„[A közfeladatot ellátó szervek kezelésében lévő] információ csak akkor nem tekinthető közérdekűnek, ha az személyes adat.”

A közérdekű adatok túlnyomó többsége az Infotv. szabályai szerint megismerhető az adatigénylők számára, ezért a közérdekű adatok esetében a nyilvánosság a főszabály. A közérdekű adat törvényi meghatározása sokféle adatot fog át, amelyek közül némelyek esetében az adat nyilvánosságával szemben nyomósabb egy másik alapvető jog, vagy közérdeket megtestesítő államérdek, amely a közérdekű adat nyilvánosságának korlátozását teszi szükségessé. Ezen adatok a fent idézett, az Alkotmánybíróság által kimondott elvre tekintettel nem zárhatók ki a közérdekű adatok köréből, ezért a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő joggal versengő más alapvető jogok és alkotmányos értékek érvényre juttatásának szabályozási feltételei csak úgy teremthetők meg, ha az Infotv. az alapjogi korlátozás alaptörvényi szabályaival összhangban meghatározza a közérdekű adatok nyilvánossága korlátozásának feltételrendszerét. Ezért tehát szükségszerű, hogy az Infotv. a közérdekű adatok nyilvánosságának szabályozása mellett a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozásáról is rendelkezik. Az Infotv. 27. §-a közérdekű adatok nyilvánosságának lehetséges korlátjaként határozza meg például a minősített adat védelmét, az úgynevezett „ex lege” titkokat, továbbá a döntés megalapozását szolgáló adat nyilvánosságának korlátozását.

(A közérdekből nyilvános adatok megismerésének korlátozása)

Az Infotv. 3. § 6 pontja szerint a közérdekből nyilvános adat:

„a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli.”

Az idézett értelmező rendelkezés alapján a következő megállapítások adódnak:

1. A közérdekből nyilvános adat definíciószerűen olyan adat, amelynek nyilvánosságát a törvény elrendeli. Ez eltérés a közérdekű adatokhoz képest, amelyek esetében az adat nyilvánossága nem része az adatkategória törvényi definíciójának és – mint azt fentebb bemutattuk – a közérdekű adatokhoz való hozzáférés szabályozásában a nyilvánosság főszabályként érvényesül ugyan, de emellett szükségszerű az Infotv.-ben a kivételeket, a nyilvánosság korlátozását is szabályozni.
2. A közérdekből nyilvános adat lényegi ismérve, hogy az adat nyilvánosságát közérdek teszi szükségessé, melynek fennállásáról a törvényhozó dönt, amikor valamely adatot az Infotv.-vel összhangban közérdekből nyilvános adatként határoz meg. Ekkor a törvényhozó a nyilvánosság mellett és ellen szóló érveket az alapjogi korlátozás szabályai szerint mérlegelve dönt arról, hogy közérdek szükségessé teszi

az adat nyilvánosságát. (Ha nem áll fenn a közérdek, vagy a törvényhozó nem rendeli el az adat nyilvánosságát, akkor az adott adat nem tekinthető közérdekből nyilvános adatnak.)

A 2. pontban írtak kérdéssé teszik, hogy célszerű-e az, hogy az Infotv. azonos feltételeket határoz meg a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságának korlátozására. Ha valamely közérdekből nyilvános adatról szóló törvény megalkotásakor a törvényhozó dönt arról, hogy fennáll az adat nyilvánosságához fűződő közérdek, akkor kérdés, hogy miért kell az Infotv.-ben lehetővé tenni ezen adatok nyilvánosságának korlátozását. Azonban ez csak elméleti felvetés. A Hatóság által vizsgált ügy tényállását a hatályos törvény szabályai szerint kell megítélni.

Az adott ügyben arra kellett választ találni, hogy minősíthető-e egy minisztérium vezetőinek közérdekből nyilvános adatait tartalmazó lista, ezért a továbbiakban a közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságának a hatályos Infotv.-ben felsorolt lehetséges korlátozásai közül csak a minősítés jogszerűségének vizsgálatára térünk ki.

A minősítés feltételeit a Mavtv. határozza meg. A Mavtv. 5. § (2) bekezdése szerint az adat minősítéssel csak akkor védhető, ha

„a) a keletkezett adat a Mavtv.-ben meghatározott minősítéssel védhető közérdekek körébe tartozik,

b) az adat nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése, módosítása vagy felhasználása, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, valamint az arra jogosult részére hozzáférhetetlenné tétele károsítja a minősítéssel védhető közérdeket, és

c) az adat nyilvánosságát és arra feljogosított személyen kívüli megismerhetőségét meghatározott ideig korlátozni szükséges.”

Továbbá az Alkotmánybíróság 29/2014. (IX. 30.) AB határozatának 1. pontja megállapította, hogy

„... az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdéséből, az információszabadság jogából eredő alkotmányos követelmény a minősített adatok védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény 5. § (2) bekezdésének, valamint 6. § (4) bekezdésének alkalmazása során, hogy a minősítő a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat minősítése felőli döntés során a minősítéshez fűződő közérdek mellett a minősítendő adat nyilvánosságához fűződő közérdeket is vegye figyelembe, és csak akkor döntsön az adat minősítéséről, ha a minősítéssel elérni kívánt cél arányban áll a minősített adat nyilvánosságához fűződő érdekekkel.”

Az ismertetett szabályok alapján a következő kérdések adódnak:

1. A minősítési döntés során a minősítőnek figyelembe kell vennie egyrészt a minősítéshez fűződő közérdeket, másrészt ezzel szemben az adat nyilvánosságához fűződő közérdeket. De vajon megteheti-e a jogalkalmazó azt, hogy a törvény által közérdekből nyilvánossá tett adat minősítésekor olyasvalamit mérlegeljen – nevezetesen azt, hogy fennáll-e az adat

nyilvánosságához fűződő közérdek – amelyet a törvényhozó a közérdekből nyilvános adatról szóló törvény meghozatalakor már eldöntött a nyilvánosság javára?

Válaszunk az, hogy a jogalkalmazó nem szegülhet szembe a törvényhozó akaratával, ezért elvileg csak akkor fordulhat elő, hogy a minősítő a törvényhozótól eltérően dönt az adat nyilvánosságáról, ha igazolható, hogy a közérdekből nyilvános adatról rendelkező törvény elfogadása óta lényegesen megváltozott körülmények miatt az adatok nyilvánosságához fűződő érdekekkel szemben erősebbé vált a minősítés céljának eléréséhez fűződő közérdek és ezt az adott közérdekből nyilvános adatról rendelkező külön törvény megalkotásakor a törvényhozó nem láthatta előre.

2. Minősíthet-e a minősítő olyan közérdekből nyilvános adatot, amelynek közzétételét, nyilvánosságra hozatalát a törvény kifejezetten elrendelte?

Válaszunk nemleges. Ha az adott közérdekből nyilvános adatra vonatkozó törvény úgy rendelkezett, hogy az adatot közzé kell tenni, akkor ez kötelező az adatot kezelő közfeladatot ellátó szervre. Sem a Mavtv., sem az Infotv. nem hatalmazza fel a minősítőt arra, hogy eltekintsen az adat közzétételére, nyilvánosságra hozatalára vonatkozó kifejezett törvényi előírástól amiatt, mert a közérdekből nyilvános adatot minősíteni kívánja. Márpedig ha az adatot jogszerűen közzétették, akkor annak minősítésére már nincs mód. Tehát ha valamely közérdekből nyilvános adatra vonatkozó törvény elrendeli az adat közzétételét, nyilvánosságra hozatalát, ez kizárja az adat minősítését.

Az adat minősítése csak törvényes minősítési eljárás eredményeként jöhet létre. A minisztériumi vezetők közérdekből nyilvános adatait az Infotv. 1. melléklet I. 3. pontja alapján közzé kell tenni, ezért azok minősítése törvénytörő volt. Következésképp az adatok megismerésére vonatkozó kérelem KKM általi elutasítása sértette az adatigénylő közérdekből nyilvános adat megismerésére vonatkozó jogát. A közérdekű adatot kezelő szervvel szemben intézkedésre nem volt szükség, mert időközben a minisztérium vezetőinek hivatali elérhetőségeit a Kormány honlapján közzétették, ezért a Hatóság 2014. december 22-én lezárta a vizsgálatot.

A Hatóság úgy ítélte meg, hogy a minősített adatok és a közérdekből nyilvános adatok összefüggéseit érintő megállapításokról célszerű a nyilvánosságot is tájékoztatni, ezért az Infotv. 59. § (1) bekezdése alapján jelentést készített a vizsgálatról, melyet a Hatóság honlapján nyilvánosságra hoz.

3. számú melléklet a NAIH/2015/1509/3/J számú irathoz

Költségbeccslés (közérdekű bejelentések)								
.....sz. törvényjavalat A INFO Tv. Titokfelügyeleti szakterület kibővítésével								
Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság Titokfelügyeleti Főosztály 10 fő létszámmra és támogatásra jogosult								
1 szervezeti egységre (főosztály) 1 Főv. 1 Ov. 8 munkatárs) készült költségbeccslés								
								adatok: E Ft-ban
Megnevezés	Sorszám	Illetmény	Illetménypótlék	személyi juttatások összesen	járadékok	dologi kiadások	int.beruházási kiadás	összesen
1./ 10 fő alkalmazásának becsült költségei (1+5+6)		50 904	11 596	62 500	16 875	15 000	20 600	114 975
1 fő főosztályvezető, 1 fő osztályvezető	2	13 680	2 320	16 000	4 320			20 320
8 fő I besorolású köztisztviselő (450.000Ft/fő/hó)	3	27 224	9 276	36 500	9 855			46 355
egyéb juttatások 10 főre (cafetéria, jub.jutalom, hazautazási ktg.tér, egyéb ktg.tér., napidíj, reprezentáció)	4	4 000		4 000	1 080			5 080
10 főre a várható személyi, járulék, dologi és beruházási kiadások (irodaszer, szolgáltatási és kiküldetési kiadások, egyéb dologi, informatikai eszközök, kommunikációs eszközök, licenz bővítések, stb.)	5	6 000		6 000	1 620	15 000		22 620
IP alapú telefonközpont, tartozékokkal, üzembehelyezéssel	6				0		10 600	10 600
Informatikai és kommunikációs fejlesztések (munkaállomások, fax, fénymásoló, nyomtató, szkennerek, licenzek, mobiltelefon, stb.)	7				0		10 000	10 000
2./ Oktatás, informatikai rendszer üzemeltetéséhez kapcsolódóan*	8	0			0	5 000	0	5 000
Jogász végzettségű munkatársak részére továbbképzés	9				0	4 000		4 000
Adminisztratív és informatikus munkatársak képzése	10				0	1 000		1 000
3./ Titokfelügyeleti informatikai rendszer fejlesztése (hardver és szoftver)	11	0			0	0	0	0
	12				0			0
	13				0			0
Összes becsült költség	14	50 904	11 596	62 500	16 875	20 000	20 600	119 975

4. számú melléklet a NAIH/2015/1509/3/J számú irathoz

Az adatvédelmi nyilvántartás szabályainak egyszerűsítése, a vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentése – a szabályozás modellje

”
35. Értesítés az adatkezelésről

65. § (1) Az adatkezelő az adatkezelés megkezdése előtt értesíti a Hatóságot személyes adatokra vonatkozó adatkezelésről.

(2) A törvényben elrendelt adatkezelésről szabályozás előkészítéséért felelős miniszter a törvény kihirdetését követő húsz napon belül értesíti a Hatóságot.

(3) A nemzetbiztonsági szolgálatok által végzett adatkezelés esetén az adatkezelő a nemzetbiztonsági szolgálat nevééről és levelezési címéről, valamint az adatkezelés céljáról és jogalapjáról küld értesítést a Hatóságnak.

(4) Nem kell értesíteni a Hatóságot arról az adatkezelésről, amely

a) az adatkezelővel munkaviszonyban, tagsági viszonyban, óvodai nevelésben való részvételre irányuló, tanulói vagy tanulószereződéses, hallgatói, felnőttképzési és szakképzési jogviszonyban, kollégiumi tagsági viszonyban vagy - a pénzügyi szervezetek, közüzemi szolgáltatók, elektronikus hírközlési szolgáltatók ügyfelei kivételével - ügyfélkapcsolatban álló személyek adataira vonatkozik;

b) egyház, vallásfelekezet, vallási közösség belső szabályai szerint történik;

c) az egészségügyi ellátásban kezelt személy betegségével, egészségi állapotával kapcsolatos személyes adatokra vonatkozik gyógykezelés vagy az egészség megőrzése, társadalombiztosítási igény érvényesítése céljából;

d) az érintett anyagi és egyéb szociális támogatása céljából nyilvántartott személyes adatokra vonatkozik;

e) a hatósági, az ügyészségi és a bírósági eljárás által érintett személyeknek az eljárás lefolytatásával kapcsolatos személyes adataira, vagy a büntetés-végrehajtás során a büntetés-végrehajtással összefüggésben kezelt személyes adatokra vonatkozik;

f) a hivatalos statisztika célját szolgáló személyes adatokat tartalmaz, feltéve hogy - törvényben meghatározottak szerint - az adatok érintettel való kapcsolatának megállapítását véglegesen lehetetlenné teszik;

g) a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló törvény szerinti médiatartalom-szolgáltató olyan adatait tartalmazza, amelyek kizárólag saját tájékoztatási tevékenységét szolgálják;

h) a tudományos kutatás céljait szolgálja, ha az adatokat nem hozzák nyilvánosságra,

i) a levéltári őrizetbe vett iratokkal összefüggésben valósul meg, továbbá

k) a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott érintettek adatai tartalmazza.

66. § (1) Az adatkezelésről szóló értesítés tartalmazza

a) az adatkezelés célját,

b) az adatkezelés jogalapját,

c) az érintettek körét,

d) az érintettekhez vonatkozó adatok leírását,

e) az adatok forrását,

f) az adatok kezelésének időtartamát,

g) a továbbított adatok fajtáját, címzettjét vagy a címzettek körét és a továbbítás jogalapját, ideértve a harmadik országokba irányuló adattovábbításokat is,

- h) az adatkezelő nevét, címét és elektronikus levélcímét, a kapcsolattartó nevét és beosztását, a tényleges adatkezelés helyét, továbbá adószámmal rendelkező adatkezelő esetén annak adószámát,
 - i) az adatfeldolgozó, illetve az adatfeldolgozó által igénybe vett adatfeldolgozó esetében annak nevét és címét, elektronikus levélcímét, az adatfeldolgozás tényleges helyét és az adatfeldolgozó adatkezeléssel összefüggő tevékenységét,
 - j) az alkalmazott adatfeldolgozási technológia jellegét,
 - k) a belső adatvédelmi felelős alkalmazása esetén annak nevét, telefonszámát és elektronikus levélcímét.
- (3) Az adatkezelő az eltérő célú adatkezelésekről külön adatkezelésekként küld értesítést abban az esetben is, ha a kezelt adatok köre azonos.
- (4) A 66. § (1) bekezdés a) – k) pontjaiban meghatározott adatok változásáról az adatkezelő értesíti a Hatóságot. Az értesítésnek a megváltozott adatokat, valamint az adatkezelés azonosító számát kell tartalmaznia.
- (5) Az adatkezelés megszűnéséről az adatkezelőnek a 67. § (2) bekezdésében meghatározott azonosító szám megadásával kell értesítenie a Hatóságot. Adatkezelésre vonatkozó jogutódlás esetén a jogutód értesíti a Hatóságot.

67. § (1) Az adatkezelő a Hatóság által közzétett elektronikus űrlap kitöltésével, elektronikus úton küldi el az értesítést a Hatóság számára.
- (2) Az adatkezelő a Hatósággal történő első kapcsolatfelvétel alkalmával az elektronikus űrlap adatait postai úton is megküldi.
- (3) Ha az adatkezelő által küldött értesítés valamennyi, e törvényben meghatározott adatot tartalmaz, akkor a Hatóság az adatkezelést azonosító számot ad ki, melyről nyolc napon belül, az adatkezelő által megadott elektronikus levélcímre küldött elektronikus levélben tájékoztatja az adatkezelőt.
- (4) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a Hatóság a (3) bekezdésben meghatározott tájékoztatást a postai úton történő értesítés érkezését követő nyolc napon küldi meg az adatkezelőnek a további elektronikus kapcsolattartáshoz szükséges adatokkal együtt.
- (5) Ha a Hatóság az adatkezelő által küldött értesítés alapján jogsértő adatkezelés gyanúját észleli, akkor az adatkezelés azonosító számának kiadását követően az adatkezelés jogszerűségének tisztázása céljából vizsgálatot vagy adatvédelmi hatósági eljárást indít.

68. § (1) Az adatkezelés azonosító számát az adatkezelőnek az adatok minden továbbításánál, nyilvánosságra hozásánál és az érintetteknek való kiadásakor fel kell tüntetnie. Az adatkezelés azonosító száma nem tanúsítja az adatkezelés jogszerűségét.
- (2) Ha a Hatóság a az adatkezelés azonosító számáról szóló tájékoztatást határidőben nem küldi el az adatkezelőnek, az adatkezelés megkezdhető.

- 68/A. § A Hatóság az érintettek tájékoztatásának segítése érdekében a honlapján nyilvánosságra hozza
- a) az adatkezelők értesítése alapján az adatkezelésekre vonatkozó adatokat,
 - b) az adatkezelések azonosító számait, valamint
 - c) ha valamely adatkezelés jogszerűségének tisztázása céljából vizsgálatot vagy adatvédelmi hatósági eljárást indított.

- 68/B. § (1) Az adatkezelés azonosító száma érvényét veszti, ha az adatkezelő annak érvényességét a kiadásától vagy legutóbbi meghosszabbításától számított két éven belül nem hosszabbítja meg. A Hatóság az azonosító szám érvényességének megszűnése előtt egy hónappal figyelmeztetést küld erről az adatkezelő számára.

(2) A Hatóság az adatkezelő kérelmére az érvényes azonosító szám érvényességét a kérelem érkezésétől számított két évvel meghosszabbítja.

(3) Az adatkezelő az azonosító szám érvényességének megszűnése esetén indokolt esetben a 67. § (5) bekezdésében meghatározott időtartamon belül kérheti a Hatóságtól az adatkezelési azonosító érvényességének helyreállítását.

(4) Az adatkezelő az azonosító szám meghosszabbítása és helyreállítása iránti kérelmet a Hatóság által közzétett elektronikus űrlap megküldésével kérelmezheti.

(5) Az adatkezelés megszűnése, illetve az azonosító szám érvényességének megszűnése esetén a Hatóság az adatkezelésre vonatkozó adatokat a következő év utolsó napján törli a honlapjáról.

”